

Бібліографія Твори

Лятошинський, Б. Две пьесы : Для фортепиано [Ноти] / Б. Лятошинський // Золотая лира. – Москва, 1981. – Т. 1. – С. 178-180.

Лятошинський, Б. Осінь : Хор із циклу «Пори року» [Ноти] / Б. Лятошинський // Хрестоматія з слухання музики в 4-5 кл. – Київ, 1984. – С. 130-134.

Лятошинський, Б. П'ять прелюдій : Для фортепиано [Ноти] / Б. Лятошинський. – Київ : Музична Україна, 1993. – 12 с.

Лятошинський Б. Слава тим, хто прагне волі [Ноти] / Б. Лятошинський // Твори без супроводу. – Київ, 1984. – Вип. 3. – С. 4-5.

Лятошинський, Б. Твори для фортепиано [Ноти] / Б. Лятошинський. – Київ : Музична Україна, 2016. – 132 с.

Література про життя та творчість

Клин, В. Героическая тема в творчестве Б. Лятошинского / В. Клин // Клин В. О музыке / В. Клин. – Киев, 1985. – С. 255-267.

Лятошинський Борис Миколайович (1895-1968) // Лісецький, С. Українська музична література для 7 класу ДМШ / С. Лісецький. – Київ, 1993. – С. 3-16.

Самохвалов, В. Борис Лятошинський / В. Самохвалов. – Киев : Музична Україна, 1981. – 52с.

Борис Лятошинський // Музика. – 2015. – № 3-5. – С. 4-96.

Борис Миколайович Лятошинський (1895 – 1968) // Музична школа. – 2016. – №11. – С.1-11.

Костура, Д. Борис Лятошинський і Ворзаль : [Про композитора і місто, в якому він жив] / Д.Костура // Культура і життя. – 2018. – № 15. – 13 квітня. – С. 11.

69006 м. Запоріжжя
вул. Лобановського, 14
телефони (061)236-85-62;

236-85-63;

236-86-27;

236-86-49

Факс: (061)236-85-62

Ел. пошта: zobd@ukr.net

Сайт: zobd.zp.ua

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА
ЮНИЙ ЧИТАЧ
БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ

Комунальний заклад

«Запорізька обласна бібліотека для дітей «Юний читач» Запорізької обласної ради

Класик української музики ХХ сторіччя

Бібліографічна довідка

До 125-річчя від дня народження
українського композитора
Бориса Лятошинського

Запоріжжя
2020

Борис Миколайович Лятошинський - видатний класик української музики ХХ ст., композитор-новатор, диригент, педагог і громадський діяч. В історії світової культури

Його ім'я стоїть поряд з іменами таких великих композиторів-класиків ХХ ст. як Д. Шостакович, Б. Барток, І. Стравінський, С Прокоф'єв.

Народився Борис Миколайович Лятошинський у м. Житомир 22 грудня 1894 р. (3 січня 1895 р.) в родині інтелігентів. Батько був вчителем історії, директором гімназії. Мама добре грала на фортепіано, співала і стала першою вчителькою сина. З дитинства хлопчик був надзвичайно здібний до музики – займався на скрипці та фортепіано. У 14 років написав декілька музичних творів, серед яких – мазурка, вальс, фортепіанний квартет, які відразу сподобалися слухачам.

Після закінчення гімназії в 1913 році Борис Миколайович переїздить до Києва, де 1918 року закінчує юридичний факультет університету, а ще через рік – Київську консерваторію по класу композиції у Рейнгольда Моріцевича Глієра. Кращими творами молодого композитора цього часу стали струнний квартет №1 і його дипломна робота Симфонія №1. Щира дружба вчителя і учня продовжувалася довгі роки.

З 1919 року розпочалася педагогічна діяльність Б. Лятошинського в Київській консерваторії на кафедрі композиції, теорії та історії музики як викладача музично-теоретичних дисциплін і тривала майже пів віку.

20-ті роки стали для композитора періодом творчої зрілості, формування індивідуального стилю. Поряд з написанням власних творів, Лятошинський редагує і оркеструє оперу «Енеїда» М. Лисенка, оркеструє балет «Комедіанти» і оперу «Шах Сенем» Р. Глієра.

30-ті роки – важливий етап у творчості Лятошинського. Композитор відмовляється від

перебільшеної експресивності й досягає мудрої простоти та врівноваженості, знову звертається до великих оркестрових форм, створює сюїту до кінофільмів та Симфонію № 2. Він також пише романси на вірші О. Пушкіна, І. Франка, Л. Первомайського, робить 10 обробок українських народних пісень для голосу з фортепіано, створює дві кантати: «Урочиста кантата» і «Заповіт», пише музику до кінофільмів «Кармалюк», «Два бійці», «Іван», «Бійці й пісні» та ін. У 1937 році блискуче оркеструє оперу «Тарас Бульба» М. Лисенка.

Композитор досконало володів кількома іноземними мовами, знаннями зарубіжної та вітчизняної літератури. Він виховав нову цікаву композиторську зміну. Це – Г. Таранов, Р. Верещагін, Ю. Шуровський, Л. Грабовський, І. Карабиць, Л. Дичко, І. Шамо, В. Сильвестров, Є. Станкович творчість яких стала цінним надбанням української музики.

У роки Другої Світової війни, перебуваючи в евакуації в Саратові, разом з дружиною Маргаритою Царевич композитор брав участь у радіопередачах для партизанського підпілля в Україні. А ще за три воєнні роки він створив ряд творів: «Український квінтет», Струнний квартет № 4, сюїту на українські народні теми для струнного квартету, сюїту і прелюдії для фортепіано, романси на вірші М. Рильського і В. Сосюри, обробив понад 80 українських народних пісень. «Український квінтет» – головний твір Лятошинського в 40-і роки. За цю роботу йому було присуджено Державну премію.

Борис Лятошинський також був членом Правління Спілки композиторів України, художнім керівником української філармонії, членом журі на різних міжнародних конкурсах, викладачем консерваторії, депутатом міської

ради. На власних концертах він завжди сам диригував свої твори.

Особливо великими є досягнення композитора в жанрі симфонічної, камерно-інструментальної і хорової музики. Його творчі доробки: 5 симфоній (відповідно, 1918, 1936, 1951-1954, 1964, 1966 рр.), 2 опери: «Золотий обруч» (1929 р.) і «Щорс» (1938 р.), «Поєма Воз'єднання» (1950 р.), «На берегах Вісли» (1958 р.), симфонічні увертюри, серед яких «Увертюра на чотири українські народні теми» (1926 р.), «Слов'янська» (1961 р.), «Урочиста» (1968 р.), сюїти, камерні твори, серед яких фортепіанний цикл «Відображення» (1925 р.), сонати для фортепіано, струнні квартети (1915, 1922, 1928, 1943 рр.), два тріо (1922 і 1926 рр.). Беззаперечну цінність становлять романси композитора (понад 60 творів). Це справжні опуси, відомі широкому колу музичної громадськості. Велика кількість ще неопублікованої вокальної лірики зберігається в архіві митця.

15 квітня 1968 р. у віці 74 років Б. Лятошинський, сповнений творчих сил і планів, раптово помер. На столі лишилися ескізи незавершеної шостої симфонії...

Творчість Б. Лятошинського відображає його потужний інтелект, здатність до філософського аналізу, відчуття напруженого та бурхливого часу, в якому йому довелося жити. Він створив свій музичний світ. Лятошинський – композитор-новатор, один з неперевершених майстрів оркестрового письма. Його музична мова яскрава, виразна, хоч іноді і складна. Твори Бориса Лятошинського склали фундамент українського музичного мистецтва і продовжують засівати духовний простір для подальших поколінь, є зразком високої художності і справжньої професійної майстерності. Нині його ім'я носить Харківське

музичне училище й музична школа №1 м.
Житомир.